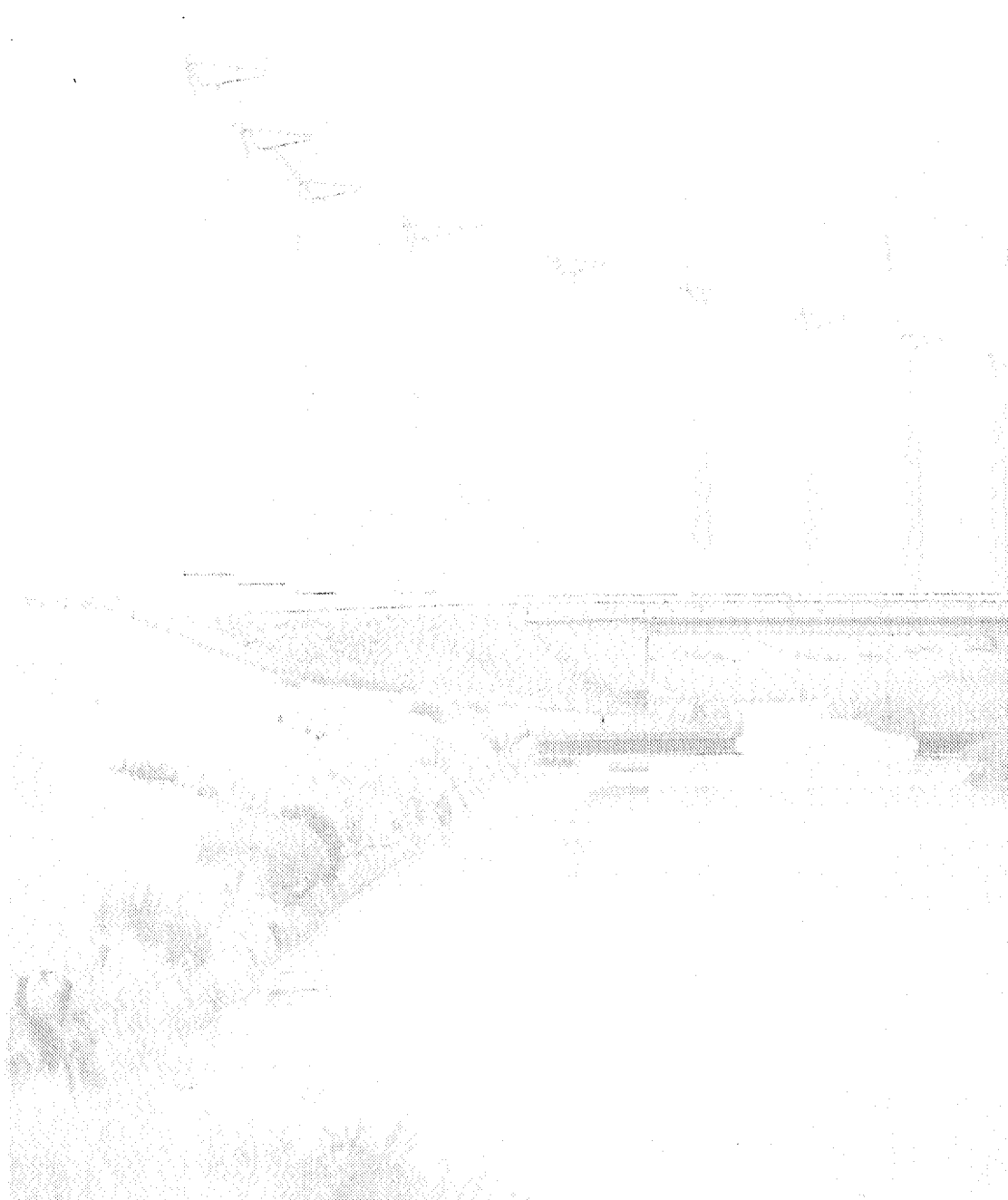

**Rapport bestuurskrachtmeting
Randstadgemeenten**

Bestuurskrachtmeting Randstadgemeenten

1. Inleiding

Het is al langere tijd duidelijk, dat schaalvergroting van het lokaal bestuur noodzakelijk is. De complexiteit van maatschappelijke ontwikkelingen, daarbij behorende wetgeving en de wens taken van het openbaar bestuur dicht bij de burger te laten uitvoeren zijn de belangrijkste redenen hiervoor. In veel regio's is gekozen voor een schaalvergroting door gemeentelijke herindelingen; fusies van gemeenten dus. Ook is het middel van samenwerking (convenanten, intentieverklaringen, gemeenschappelijke regelingen) en van uitbesteding als remedie toegepast. In een aantal grootstedelijke gebieden is de WGR-plus van toepassing om grootschaliger, gemeentegrens overschrijdende kwesties aan te pakken.

Opvallend is dat in nagenoeg alle provincies fors is ingezet op gemeentelijke herindeling; uitzondering op die regel vormen de randstadprovincies. In Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht zijn herindelingen incidenteel aan de orde geweest. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wil inzicht in de feitelijke situatie. Zou het zo kunnen zijn, dat de bestuurskracht van de gemeenten in de Randstadprovincies zo goed is dat schaalvergroting niet aan de orde is of dat andere vormen van oplossingen zijn gevonden om de toenemende complexiteit en taken op het lokaal niveau te kunnen opvangen. Uiteraard is daarbij dan van belang om de relatie met het middenbestuur daarbij te betrekken.

Om een begin te maken met het verkrijgen van meer inzicht in de kennelijke achterstand van de Randstadgemeenten als het gaat om het instrument herindeling is het zinvol te bezien hoe het met de bestuurskracht staat. De minister heeft daarom opdracht gegeven te onderzoeken of en op welke wijze bestuurskrachtmetingen bij gemeenten in de drie randstadprovincies zijn verricht. Uitgangspunt is dat gemeenten zelf aangeven wat zij beschouwen als een dergelijke meting. Het is aan de onderzoekers - in goed overleg met opdrachtgever en begeleidingsgroep vanuit de betrokken provincies en de VNG - om vervolgens te adviseren over de waarde van de bestuurskrachtmeting.

Er is enige jaren geleden niet gekozen voor één gestandaardiseerde methode, al leek wel overeenstemming over een paar uitgangspunten. De vier rollen van de lokale overheid (bestuurder, dienstverlener, mede-overheid, organisatie) zoals door Toonen cs beschreven in de studie "Gemeenten in ontwikkeling" (1998) is voor veel bestuurskrachtmetingen leidend geweest. Daarnaast zijn zeer verschillende aanpakken gekozen, variërend van zelfreflectie, van intervisie tot zeer kwantitatief gericht (op resultaat gemeten) onderzoek. Dat de waarde van de onderzoeken zeer verschillend kunnen uitpakken is evident. Onderzoekers zullen aan de minister een voorlopig oordeel geven op basis van een aantal objectieve maatstaven. Op deze wijze ontstaat een beeld van waar wel en waar niet een meting is gedaan en wat de waarde is van de verrichte bestuurskrachtmetingen. In het volgende hoofdstuk van deze rapportage wordt het overzicht gegeven.

De vraag, die dan aan de orde is of dan voldoende inzicht is in de bestuurskracht van gemeenten in de Randstadprovincies en of de gevonden resultaten aanleiding zijn de bestuurskracht te verbeteren. Met andere woorden dienen witte vlekken te worden ingevuld en hoe zou dat dan moeten? De tweede vraag is of de gevonden resultaten aanleiding kunnen zijn om in relatie tot het middenbestuur op één of andere wijze maatregelen te treffen om eventueel gevonden zwakheden op te (laten) lossen. Cruciaal zijn de keuzes, die gemaakt moeten worden om het inzicht in de bestuurskracht te vergroten en hoogst gevoelig ligt de wijze waarop dat kan of moet worden vormgegeven.

In het najaar van 2006 is een debat met en in het parlement voorzien over de positie en toekomst van het middenbestuur. Daarbij zal de waardering van de sterkte van gemeenten, in het bijzonder in de Randstad, of aan gestelde eisen wordt voldaan en of te verrichten taken adequaat worden uitgevoerd, een bepalende rol spelen. Het gaat dan in dat kader

uiteraard om randvoorwaarden, waaraan dient te worden voldaan om te kunnen presteren, zowel als om de vaststelling of afgesproken prestaties werkelijk worden gehaald. Ongetwijfeld zal dan ook geraakt worden of duidelijk is hoe de taken zijn belegd en of de onderscheiden verantwoordelijkheden duidelijk over de verschillende overheden zijn verdeeld.

In de eerste fase van het onderzoek zijn de gevonden feiten (is er een bestuurskrachtonderzoek gedaan en wat vinden we daarin?)³ voorgelegd aan de gemeenten en besproken met de provincies. Daarna hebben de onderzoekers een waardering aan de vaststaande feiten gekoppeld. De witte vlekken en de vraagtekens, die dan vaststaan, vragen om keuzes voor de vervolgstappen, door de minister te bepalen. Daarvoor is door de adviseurs/onderzoekers een voorstel geformuleerd. De uitkomst van de eerste fase van deze verkenning naar de bestuurskracht van gemeenten in de Randstad bevat dus drie elementen:

- inzicht in de stand van zaken,
- een beoordeling van gevonden feiten
- een voorstel op welke wijze het onderzoek een vervolg kan krijgen⁴.

Aan het begin van de zomer zal het mogelijk moeten zijn een kabinetsstandpunt te bepalen, waarover – zoals bij de aanhef van deze inleiding vermeld, een debat in het parlement kan worden gevoerd.

³ De visitaties in het kader van het GSB zijn hierbij niet opgevat als bestuurskrachtmetingen.

⁴ Dit laatste onderdeel is niet in deze rapportage opgenomen.

2. Stand van zaken

In de drie Randstadprovincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland zijn per 1 januari 2006 in totaal 175 gemeenten. Van deze gemeenten hebben er 49 een bestuurskrachtmeting laten uitvoeren. Bij acht gemeenten is een bestuurskrachtmeting in uitvoering.

In de volgende tabel is weergegeven is de verdeling over de drie provincies weergegeven. Aan de hand van de gegevens in deze tabel valt te concluderen dat in de provincie Zuid-Holland naar verhouding tot nu toe de meeste bestuurskrachtmetingen zijn uitgevoerd. In Noord-Holland is dit relatief gezien het minst.

Provincie	Aantal gemeenten	Aantal BKM's	%
Noord-Holland	64	9	14,1%
Utrecht	29	6	20,7%
Zuid-Holland	82	34	41,5%
Totaal	175	49	28,0%

Van de uitgevoerde bestuurskrachtmetingen hebben er 28 in 2005 plaatsgevonden, zeven in 2004, een in 2003, vier in 2002 en negen in 2001. De verdeling over de provincies is in de volgende tabel weergegeven.

Jaar	Noord-Holland	Utrecht	Zuid-Holland	Totaal
2005	8	5	15	28
2004	-	-	7	7
2003	-	1	-	1
2002	-	-	4	4
2001	1	-	8	9
Totaal	9	6	34	49

De procentuele verdeling van de bestuurskrachtmetingen in relatie tot de omvang van gemeenten is weergegeven in de volgende tabel:

Inwoneraantal	Totaal	BKM	Geen BKM	% per klasse	% van totaal BKM
tot 10.000	33	13	20	39,4%	26,5%
10.000 - 20.000	59	16	43	27,1%	32,7%
20.000 - 30.000	27	11	16	40,7%	22,4%
30.000 - 40.000	14	2	12	14,3%	4,1%
40.000 - 50.000	11	2	9	18,2%	4,1%
50.000 - 75.000	13	2	11	15,4%	4,1%
75.000 - 100.000	7	1	6	14,3%	2,0%
100.000 en meer	11	2	9	18,2%	4,1%
Totaal	175	49	126	28,0%	100,0%

Uit deze verdeling blijkt dat bestuurskrachtmetingen zich vooral concentreren in de gemeenten tot 30.000 inwoners (ca. 80% van de uitgevoerde bestuurskrachtmetingen vinden in gemeenten tot 30.000 inwoners plaats). Bij bestuurskrachtmetingen bij grotere gemeenten is er in vrijwel alle gevallen sprake van bestuurskrachtmeting in een regionale context (zoals bijvoorbeeld in de Leidse regio de gemeente Leiden en omliggende gemeenten).

Op basis van deze gegevens kan de omvang van de 'witte vlek' worden bepaald: het aantal gemeenten waarin nog geen bestuurskrachtmeting heeft plaatsgevonden. Per 1 januari 2006 gaat het dan om 126 gemeenten. Dit aantal verdient echter enige correctie. In de eerste plaats zijn er gemeenten waar (de uitkomsten van) een bestuurskrachtmeting wordt verwacht. Dit gaat om acht gemeenten. Daarnaast zijn er 22 gemeenten die gaan fuseren of die recentelijk zijn gefuseerd. Correctie voor deze situaties leidt dan tot een totaal van 96 gemeenten waarin nog geen bestuurskrachtmeting is uitgevoerd⁵.

⁵ Een aantal gemeenten staan verder voor 2006 of later wel op de provinciale rol om bestuurskrachtmeting uit te voeren. De afspraken hierover zijn echter nog niet definitief of hebben betrekking op 2008.

3. Beoordeling

Voor de beoordeling van de gevonden feiten in ons onderzoek kiezen wij niet de weg van een individueel oordeel per gemeente die een bestuurskrachtmeting heeft uitgevoerd. Uit onze inventarisatie blijkt dat er een beperkt aantal spelers/externe adviseurs op de markt van bestuurskrachtmetingen actief is. Deze gebruiken hun eigen methodiek, waardoor het beoordelen van die methodiek ook inzicht geeft in de resultaten die met die methodiek bij de diverse gemeenten zijn gemeten.

Deze beoordeling vindt hierna plaats, gevolgd door een aantal algemene conclusies over die aanpakken en methodieken en een constatering ten aanzien van de toepassing van de uitkomsten van de bestuurskrachtmetingen. In de bijlage bij dit rapport treft u vervolgens per provincie en per gemeente, op hoofdlijnen en beknopt, de belangrijkste resultaten aan.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- Van Naem & Partners
- Berenschot
- BMC
- Capgemini
- Kwaliteitsmeting Utrecht
- Overigen.

Van Naem & Partners⁶

De bestuurskrachtmeting van VN&P bestaat uit twee fasen: het in beeld brengen van de opgaven van de gemeente en het nagaan hoe de invulling daaraan invulling geeft en kan geven. De opgaven zijn extern of intern gericht en worden ontleend aan diverse bronnen (sociale, fysieke, economische en culturele structuurkenmerken, eigen ambities, rijks-provinciaal en regionaal beleid). De inventarisatie hiervan gebeurt aan de hand van vragenlijsten, die worden ingevuld door medewerkers van de gemeentelijke organisatie. De ingevulde lijsten worden besproken met de leden van het college en het managementteam en een en ander leidt vervolgens tot het opgavenprofiel.

Voor de tweede fase wordt aan de hand van vragenlijsten met het college en het managementteam per opgave nagegaan welke initiatieven zijn ondernomen, welke personele, bestuurlijke en financiële consequenties daaraan verbonden zijn, de rol van de bestuursorganen, de samenwerking met andere overheden/partijen, knelpunten in ontwikkeling of uitvoering en de wijze hoe met knelpunten wordt omgegaan. De uitkomsten worden vervolgens getoetst aan de normen voor bestuurskracht. Verder hanteert VN&P als onderzoeksmodel een kwaliteitsmatrix, gebaseerd op Toonen. Deze matrix is hieronder weergegeven.

		Rollen gemeentelijke overheid			
		Bestuur	Dienstverlener	Participant	Organisatie
Kwaliteits-niveau	Strategisch				n.v.t.
	Tactisch				
	Operationeel	n.v.t.			

Per cel van de matrix wordt vervolgens op een schaal van ruim voldoende, voldoende, matig, onvoldoende, ruim onvoldoende gescoord.

⁶ De beschrijving van de aanpak van Van Naem & Partners is ontleend aan de bestuurskrachtmeting van de gemeente Vlist. Afwijkingen van deze beschrijving bij andere gemeenten met een VN&P bestuurskrachtmeting is mogelijk.

Berenschot⁷

Berenschot hanteert in de bestuurskrachtmeting een tweedeling: bepalen van de opgaven en het vervolgens beoordelen van de gemeente. Deze maatschappelijke opgave wordt bepaald op de vier rollen bestuur, dienstverlener, participant en organisatie. Vervolgens wordt per rol gemeten hoe de gemeente scoort en de vier rollen in samenhang bieden vervolgens het inzicht in de mate waarin de gemeente over de hele breedte over bestuurskracht beschikt. Berenschot hanteert een beoordelingsschaal van zwak, matig, voldoende en goed.

De onderzoeks aanpak is als volgt. Voor het bepalen van de opgaven is gebruik gemaakt van documentenstudie, aangevuld met feitelijke data via de Atlas voor Gemeenten. Verder wordt de maatschappelijke opgave bepaald aan de hand van interviews en groepsgesprekken (o.a. met fractievoorzitters en college) en de resultaten uit een vragenlijst die wordt uitgezet bij maatschappelijke organisaties. Voor de lokale metingen wordt gebruik gemaakt van documentstudie, interviews (burgemeester, griffier en gemeentesecretaris en groepsgesprekken met college en fractievoorzitters), een group decision room (t.b.v. managementteam en maatschappelijke organisaties) en benchmarks (formatie en kwaliteitsniveau staf en ondersteuning).

BMC⁸

De bestuurskrachtmetingen van BMC gaan uit van de huidige en toekomstige opgaven, een sterkte/zwakte-analyse, de strategische, tactische en operationele kwaliteiten en een beoordeling van de bestuurskracht op de vier rollen (bestuurder en beleidsmaker, organisatie, dienstverlener, medebestuurder). Deze bestuurskracht wordt extern getoetst (lokaal en regionaal). De toetsing leidt tot oordelen als groot, goed, ruim voldoende, voldoende, gemiddeld, matig etc.

Capgemini⁹

Capgemini hanteert ook de tweedeling opgaven en meting in de bestuurskrachtmetingen. De beleidsopgaven worden in beeld gebracht aan de hand van documentatie van de gemeente, een door de gemeente opgesteld overzicht van beleidsopgaven en bijeenkomsten met bestuur en management. Verder wordt op hoofdlijnen een financiële analyse uitgevoerd.

De meting vindt plaats aan de hand van een schriftelijke vragenlijst bij de gemeente, gesprekken met bestuurders en ambtenaren, een gesprek met de commissie Algemene zaken, gesprekken met externe partijen. De meting vindt plaats langs de rollen bestuur, dienstverlener, mede-overheid en organisatie. Het oordeel wordt vervolgens gegeven op de onderscheiden velden per rol op operationeel en strategisch niveau. Het oordeel is geschaald onvoldoende, matig, voldoende.

Kwaliteitsmeting provincie Utrecht¹⁰

In de kwaliteitsmeting van de provincie Utrecht worden vier rollen voor gemeenten onderscheiden: bestuur, publieke dienstverlener, onderdeel bestuurlijk bestel, vernieuwende organisatie. De meting krijgt daarbij inhoud langs twee wegen: interpretatie en beoordeling van de roluitoefening door direct betrokkenen (politici, bestuurders, ambtenaren, klanten en partners) en langs de weg van drie bestuurskundige kernwaarden (operationele kwaliteit;

⁷ De beschrijving van de aanpak van Berenschot is ontleend aan de bestuurskrachtmeting van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht. Afwijkingen van deze beschrijving bij andere gemeenten met een Berenschot bestuurskrachtmeting is mogelijk.

⁸ De beschrijving van de aanpak van BMC is ontleend aan de bestuurskrachtmeting van de gemeente Nieuwerkerk aan den IJssel. Afwijkingen van deze beschrijving bij andere gemeenten met een BMC bestuurskrachtmeting is mogelijk.

⁹ De beschrijving van de aanpak van Capgemini is ontleend aan de bestuurskrachtmeting van de gemeente Muiden. Afwijkingen van deze beschrijving bij andere gemeenten met een Capgemini bestuurskrachtmeting is mogelijk.

¹⁰ De beschrijving van de aanpak van de kwaliteitsmeting provincie Utrecht is ontleend aan de bestuurskrachtmeting van de gemeente Renswoude. Afwijkingen van deze beschrijving bij andere gemeenten met een kwaliteitsmeting provincie Utrecht is mogelijk.

beleidsmatige en bestuurlijke kwaliteit; constitutionele kwaliteit: weerbaarheid). De kwaliteitsmeting wordt uitgevoerd door een gezamenlijke projectgroep van de gemeente en de provincie, in opdracht van de gemeente. De bestuurskrachtmeting vindt vervolgens plaats door het opstellen van een profielschets van de gemeente (lokale gemeenschap, gemeentelijke organisatie, bestuurlijke omgeving en de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan haar taken). Aan de hand van vijf debatten wordt vervolgens gesproken over het functioneren van de gemeente. Tot slot vindt een nadere analyse op de drie kernwaarden plaats. Als score wordt +, +/- en – gehanteerd op de rollen in combinatie met de kernwaarden. Bij het eindoordeel wordt daarbij ook rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de bestuurskracht (zoals de decentralisatietendens).

Overigen

De overige bureaus zoals KPMG, B&A en WagenaarHoes, hanteren vergelijkbare aanpakken en methodieken zoals hiervoor beschreven. Kenmerkend verschil van KPMG (althans in de bestuurskrachtmetingen zoals die in 2001 zijn uitgevoerd) is dat prestaties en opgaven worden getoetst aan provinciale criteria en aan de hand van vier prestatievelden van BZK¹¹. De B&A Groep geeft per rol van de gemeente een beoordeling in cijfers en WagenaarHoes hanteert niet de rol 'organisatie', maar de rol 'handhaver/toezichthouder'.

Conclusies bestuurskrachtmetingen: aanpak en methodiek

Uit de bovenstaande beschrijvingen van de in de Randstad gehanteerde bestuurskrachtmetingen blijkt dat, afgezien van een enkele uitzondering, deze zijn afgeleid van het model van Toonen c.s. De metingen onderscheiden vier rollen (bestuur, dienstverlener, mede-overheid, organisatie) en veelal ook twee of drie niveaus (zoals strategisch, tactisch, operationeel). De oordelen die worden geveld, verschillen evenwel. Dit varieert van goed tot onvoldoende in diverse variaties en het geven van plussen en minnen.

Alhoewel er dus sprake lijkt te zijn van een grote overeenkomst tussen de metingen zijn er wel degelijk verschillen, die het feitelijk onmogelijk maken om de oordelen over de bestuurskracht van de gemeenten ook onderling te vergelijken. *Voldoende* of een *plus* bij gemeente x, betekent mogelijk iets anders dan *voldoende* of een *plus* bij gemeente y.

Verder hebben de bestuurskrachtmetingen in de feitelijke meting grotendeels een kwalitatief/subjectief karakter. Het oordeel over de gemeente wordt gebaseerd op de uitkomsten van (groeps-)interviews, debatten en meningen die via vragenlijsten worden verzameld. De kwantitatieve/objectieve beoordeling komt in de meeste bestuurskrachtmetingen niet of nauwelijks aan de orde¹².

Waar in de provincie Limburg is gekozen voor een onafhankelijke visitatiecommissie, valt op dat in de randstadprovincies die weg niet is gekozen.

Evenmin komt niet of nauwelijks de vraag aan de orde of een gemeente wel adequaat is toegerust om aan de structurele randvoorwaarden die aan een zelfstandig opererende gemeente mogen en moeten worden gesteld wordt voldaan. Waar gemeenten nu niet als

¹¹ Realiseren en instandhouden van veilige, leefbare en geordende leefomgeving samen met en t.b.v. inwoners en maatschappelijke organisaties, het bieden van uitzicht en zingeving aan groep van burgers via belangrijke basisvoorzieningen, het bieden van een klantgerichte en dienstverlenende organisatie, het hebben van voldoende omvang om voor de komende decennia robuust en volwaardig in het publieke domein te kunnen opereren.

¹² Het verwerken van vragenlijsten waarin naar meningen wordt gevraagd in tabellen en grafieken, leidt wel tot kwantitatieve gegevens, maar dit blijven wel kwantitatieve gegevens over subjectieve oordelen. Kwantitatieve/objectieve oordelen zijn bijvoorbeeld gebaseerd op (kwantitatieve) benchmarks over de formatie, of over doorlooptijden, gemiddeld aantallen vergunningen per fte etc. etc.

voldoende bestuurskrachtig worden gezien met de huidige bestuurskrachtmetingen, leidt die constatering vaak tot het zoeken van oplossingen in de vorm van intergemeentelijke en regionale samenwerking. Aan de fundamentele vraag wat een betekenisvolle gemeente¹³ is dan wel zou moeten zijn, wordt dan voorbij gegaan.

In de volgende matrix is weergegeven wat de consequenties zouden kunnen zijn van een bestuurskrachtmeting waarbij wel nadrukkelijk dergelijke randvoorwaarden zijn meegenomen. Door de combinatie van de randvoorwaarden en de werking ontstaan vier beoordelingsmogelijkheden. In onze visie geldt daarbij dat een gemeente die slecht scoort op de randvoorwaarden op termijn eigenlijk geen zelfstandig bestaansrecht heeft. Door samenwerking met andere gemeenten kan de tekortkoming op de randvoorwaarden wellicht tijdelijk worden opgeheven. Dit geldt dan alleen als er sprake is van een goede werking in de praktijk. Een gemeente die op het punt van de randvoorwaarden goed scoort, maar in de praktijk slecht werkt kan door interne verbeterprogramma's (zoals op het punt van bestuurscultuur en uitvoeringscultuur) volledig op niveau komen.

Bestuurskrachtmeting		Werking in de praktijk	
		Goed	Slecht
Randvoorwaarden	Goed	BK: ++ Zelfstandig blijven	BK: +/- Gedrag verbeteren
	Slecht	BK: +/- samenwerken (uiteindelijk) herindelen	BK: -/ Herindelen

Conclusies bestuurskrachtmetingen: per gemeente

In de bijlagen is per provincie een totaaloverzicht opgenomen van de gemeenten waarin is aangegeven of zij een bestuurskrachtmeting hebben uitgevoerd. In deze tabellen is op hoofdlijnen aangegeven wat de uitkomsten van de bestuurskrachtmeting zijn:

- Een algemeen oordeel
- De uitkomst van de meting op de vier rollen van gemeente (bestuur, dienstverlener, mede-overheid, organisatie).

Omwille van de leesbaarheid is er niet voor gekozen om gedetailleerder in te gaan op de uitkomsten en aanbevelingen van de bestuurskrachtmetingen. De diverse rapporten met bestuurskrachtmetingen verschillen namelijk in de aard van detaillering van conclusies en aanbevelingen. Het nader uitwerken van de genoemde bijlage zou dan in een aantal gevallen tot een enkele toevoeging leiden en in een aantal gevallen tot omvangrijke overzichten van knelpunten en aanbevelingen.

Zonder volledig te willen zijn, zijn er in de aanbevelingen op de vier rollen wel een aantal hoofdlijnen te onderkennen die in een groot aantal bestuurskrachtmetingen terugkomen.

Als het gaat om aanbevelingen op de vier thema's, dan variëren deze op de rol bestuur bijvoorbeeld van het verder doorvoeren van dualisering (raad en college), het beter formuleren van missie, visie en strategie, het versterken van de relatie met de burger en maatschappelijke organisaties. Op de rol dienstverlening gaat het bijvoorbeeld om het verbeteren van de dienstverlening op het gebied van het behalen afhandeltermijnen of het meer gebruik maken van innovatieve dienstverleningsconcepten. Op de rol mede-overheid worden bijvoorbeeld genoemd het ontwikkelen van een visie op de regio dan wel de

¹³ Een gemeente die structureel is toegerust op het uitvoeren van zijn taken in autonomie en in medebewind

regionale samenwerking, een meer externe gerichtheid of het nemen van het initiatief in de regionale samenwerking. Op de rol organisatie zijn aanbevelingen te noemen als versterken van de planning en controlcyclus, het beschrijven van werkprocessen dan wel het toepassen van die standaards en het beter op elkaar aan laten sluiten van formatie op de ambities/opgaven van de gemeente.

Een andere constatering is dat de bestuurskrachtmetingen vrijwel niet als een op zichzelf staande meting van een gemeente kan worden gezien. Mede door de stimulerende rol van de provincie is een duidelijk gebiedsgerichte aanpak zichtbaar: bestuurskrachtmetingen worden aangetroffen bij clusters van gemeenten (regio/subregio), waarbij in een aantal gevallen ook nadrukkelijk de bestuurskracht van de regio wordt meegenomen (bijvoorbeeld Drechtsteden, Zuidplasp gemeenten). Hierbij komt dan ook de, al dan niet verscholen herindelingsdiscussie aan de orde.

Met de bestuurskrachtmeting wordt de gemeente door middel van een momentopname de (of: een?) maat genomen. Bij een niet optimale bestuurskracht staat de gemeente dan voor een aantal opties, zoals:

- door blijven gaan op de huidige weg ('voort blijven modderen')
- binnen de eigen mogelijkheden versterken van de gemeente
- intergemeentelijke samenwerking
- regionale samenwerking
- herindeling.

Een andere mogelijkheid is om de eigen ambities naar beneden bij te stellen, zodat de bestuurskracht in relatieve zin toeneemt. Dit kan worden opgevat als een vorm van struisvogelproblematiek die de lage bestuurskracht van een dergelijke gemeente bevestigt. Immers: de oplossing van een kennelijk knelpunt wordt doorgeschoven naar de toekomst. Dit belast toekomstige bestuurders, de inwoners, de samenwerking met andere overheden en de eigen organisatie. Aan de andere kant kan dit ook worden opgevat als het handelen van een realistische gemeente die te hoog gestelde ambities aanpast aan de (on)mogelijkheden van die gemeente.

Vanaf de andere kant van het hiervoor geschetste alternatievenspectrum te beginnen, wordt herindeling niet bij voorbaat als logische vervolgstap op een geringe bestuurskracht gezien. Vanuit het perspectief van eigenheid, positie, inschatting van de gevoelens bij inwoners, organisatiestress e.d. is dit ook alleszins voor te stellen. Anderzijds raken de andere alternatieven om tot een bestuurskrachtige lokale gemeente te komen andere knelpunten. Zo kunnen intergemeentelijke samenwerking en regionale samenwerking de geconstateerde knelpunten meer of minder opheffen, maar als vormen van verlengd lokaal bestuur berusten deze constructies dan op niet in alle gevallen bestuurskrachtige gemeenten. De vraag is dan of dergelijke constructies wel bestuurskrachtig kunnen zijn.

Het binnen de eigen mogelijkheden versterken van de bestuurskracht van de gemeente, intergemeentelijke samenwerking en regionale samenwerking zijn in die benadering alleen goede opties als de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeente kan worden versterkt.

We constateren op basis van onze inventarisatie in deze eerste fase, dat de bestuurskrachtmetingen niet lijken te zijn bedoeld om na te gaan of een gemeente aan de structurele randvoorwaarden voldoet om een zelfstandige, betekenisvolle bestuurslaag te zijn; een bestuurslaag die structureel is toegerust op het uitvoeren van zijn taken in autonomie en in medebewind.

Wassenaar, 9 februari 2006

Drs. H.B. Eenhoorn/drs. P.F. Rozenberg MPA

BIJLAGE 1: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Opdrachtgever	Uitvoering	Opmerkingen
NH1	Aalsmeer	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH2	Alkmaar	Noord-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH3	Amstelveen	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH4	Amsterdam	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Geen BKM, wel analyse kwaliteit basisprocessen en bestuurlijke structuur
NH5	Andijk	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH6	Anna Paulowna	Kop van Noord-Holland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH7	Beemster	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Geen BKM, wel analyse bestuurlijk verbetertraject
NH8	Bennebroek	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	ja	-	-	-	-
NH9	Bergen (NH.)	Noord-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Getuseerd per 1/1/2001
NH10	Beverwijk	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH11	Blaricum	Gooi en Vechtstreek	Noord-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Gemeente met provincies Noord-Holland en	-
NH12	Bloemendaal	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH13	Bussum	Gooi en Vechtstreek	Noord-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gewest Gooi en Vechtstreek	Capgemini	-

BIJLAGE 1: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Opdrachtgever	Uitvoering	Opmerkingen
NH14	Castricum	Noord-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Gefuseerd per 1/1/2002
NH15	Den Helder	Kop van Noord-Holland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Geen BKM, wel analyse bestuurscultuur (Tops)
NH16	Diemen	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH17	Drechterland	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Per 1/1/2006 gefuseerd
NH18	Edam-Volendam	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH19	Enkhuizen	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH20	Graft-De Rijkp	Noord-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH21	Haarlem	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH22	Haarlemmerliede en Spaarnwoude	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH23	Haarlemmermeer	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH24	Harenkarspel	Kop van Noord-Holland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH25	Heemskerk	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH26	Heemstede	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-

BIJLAGE 1: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Opdrachtgever	Uitvoering	Opmerkingen
NH27	Heerhugowaard	Noord-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH28	Heiloo	Noord-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH29	Hilversum	Gooi en Vechtstreek	Noord-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gewest Gooi en Vechtstreek	Capgemini	'matig' bij mede-overheid o.b.v. centrumpositie. H'sum is echter bewust terughoudend. Organisatie: verbetering loopt
NH30	Hoorn	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH31	Huizen	Gooi en Vechtstreek	Noord-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gewest Gooi en Vechtstreek	Capgemini	-
NH32	Landsmeer	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH33	Langedijk	Noord-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH34	Laren	Gooi en Vechtstreek	Noord-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Gemeente met provincies Noord-Holland en	-
NH35	Medemblik	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Fusie Noorder-Koggenland, Medemblik en Wognum per 1/1/2007
NH36	Muiden	Gooi en Vechtstreek	Noord-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gewest Gooi en Vechtstreek	Capgemini	-
NH37	Naarden	Gooi en Vechtstreek	Noord-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gewest Gooi en Vechtstreek	Capgemini	Algemeen oordeel voldoende. Vraag is of dit ook toekomstbestendig is
NH38	Niederorp	Kop van Noord-Holland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH39	Noorder-Koggenland	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Fusie Noorder-Koggenland, Medemblik en Wognum per 1/1/2007

BIJLAGE 1: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Oprachtgever	Uitvoering	Opmerkingen
NH40	Obdam	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Fusie Obdam en Wester-Koggenland per 1/1/2007
NH41	Oostzaan	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH42	Opmeer	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH43	Ouder-Amstel	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH44	Purmerend	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH45	Schagen	Kop van Noord-Holland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH46	Schermer	Noord-Kennemerland	Noord-Holland	ja	n.v.t.	2001	Gemeente	Twijnstra Gudde	N.a.v. BKM-rapportage zijn ambities naar beneden bijgesteld
NH47	Stede Broec	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH48	Texel	Kop van Noord-Holland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH49	Uitgeest	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH50	Uithoorn	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH51	Velsen	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH53	Waterland	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-

BIJLAGE 1: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Oprichtgever	Uitvoering	Opmerkingen
NH54	Weesp	Gooi en Vechtstreek	Noord-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gewest Gooi en Vechtstreek	Capgemini	-
NH55	Wervershoof	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH56	Wester-Koggenland	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Fusie Obdam en Wester-Koggenland per 1/1/2007
NH57	Wieringen	Kop van Noord-Holland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH58	Wieringermeer	Kop van Noord-Holland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH59	Wijdereen	Gooi en Vechtstreek	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Fusie per 1/1/2002
NH60	Wognum	West-Friesland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Fusie Noorder-Koggenland, Medemblik en Wognum per 1/1/2007
NH61	Wormerland	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH62	Zaanstad	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH63	Zandvoort	IJmond/Zuid-Kennemerland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH64	Zeevang	ROA	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
NH65	Zijpe	Kop van Noord-Holland	Noord-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-

BIJLAGE 2: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE UTRECHT

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Opdrachtgever	Uitvoering	Opmerkingen
U01	Abcoude	Utrecht-West	UTRECHT	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Gemeente/provincie	-
U03	Amersfoort	Eemland	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-
U04	Baarn	Eemland	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-
U05	Breukelen	Utrecht-West	UTRECHT	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Gemeente/provincie	Raad stemt in met collegevoorstel. Motie onderzoek naar aanbevelingen rond personele kwetsbaarheid (expliciet kiezen taakvelden) en heldere ontwikkelrichting
U06	Bunnik	BRU	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-
U07	Bunschoten	Eemland	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-
U08	De Bilt	BRU	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	Geen BKM. Wel onderzoek geweest naar relatie bestuur-inwoners
U09	De Ronde Venen	Utrecht-West	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-
U12	Eemnes	Eemland	UTRECHT	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Provincie/gemeente	Aanbevelingen: pro-actief inspelen signalen samenleving, verder ontwikkelen interactieve beleidsvorming. BEL-samenwerking afwegen tegen belang Eemnes
U34	Heuvelrug	Utrecht-ZO	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	Fusie per 1/1/2006
U13	Houten	BRU	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-

BIJLAGE 2: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE UTRECHT

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Oprichtgever	Uitvoering	Opmerkingen
U14	IJsselstein	BRU	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	
U16	Leusden	Eemland	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	
U17	Loenen	Utrecht-West	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	
U18	Lopik	Utrecht-West	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	
U20	Maarssen	BRU	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	
U21	Montfoort	Utrecht-West	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	
U22	Nieuwegein	BRU	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	
U23	Oudewater	Utrecht-West	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	
U24	Renswoude	Utrecht-ZO	UTRECHT	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Provincie/gemeente, gezamenlijke projectgroep	verbeterstrategie: consolideren, investeren en samenwerken
U25	Rhenen	Utrecht-ZO	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	
U26	Soest	Eemland	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	

BIJLAGE 2: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE UTRECHT

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Opdrachtgever	Uitvoering	Opmerkingen
U27	Utrecht	Utrecht-ZO	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-
U28	Veenendaal	Eemland	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-
U29	Vianen	BRU	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-
U30	Wijk bij Duurstede	Utrecht-ZO	UTRECHT	ja	n.v.t.	2003	Gemeente	Provincie	-
U31	Woerden	Utrecht-West	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-
U32	Woudenberg	Eemland	UTRECHT	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Provincie/gemeente	In het licht van toekomstige en regionale ontwikkelingen spreken voorkeur uit voor fuseren. Nadat de profielscheits voor nieuwe PSW+-gemeente is vastgesteld, verzoek om arhi-procedure te starten
U33	Zeist	BRU/UZO	UTRECHT	nee	n.v.t.	-	-	-	-

BIJLAGE 3: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Opdrachtgever	Uitvoering	Opmerkingen
ZH1	Alblasserdam	Drechtsteden	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Berenschot	-
ZH2	Albrandswaard	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH3	Alkemade	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	BMC	Quick scan bestuurskrachtmeting in 2005. Fusie Alkemade en Jacobswoude per 1/1/2008
ZH4	Alphen aan den Rijn	Rijnstreek	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2001	Gemeente	KPMG	-
ZH5	Barendrecht	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH6	Bergambacht	Midden-Holland (Krimpenwaard)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	VN&P	-
ZH7	Bergschenhoek	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	per 1/1/2007 fusie Bergschenhoek, Bleiswijk en Berkel en Rodenrijs
ZH8	Berkel en Rodenrijs	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	per 1/1/2007 fusie Bergschenhoek, Bleiswijk en Berkel en Rodenrijs
ZH9	Bemisse	Voorne-Putten	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting zal mogelijk plaatsvinden in 2006, afhankelijk van overleg met prov. ZH
ZH10	Binnenmaas	Hoeksche Waard	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	fusie met 's-Gravendeel per 1/1/2007
ZH11	Bleiswijk	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	per 1/1/2007 fusie Bergschenhoek, Bleiswijk en Berkel en Rodenrijs
ZH12	Bodegraven	Midden-Holland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	BMC	In de BKM wordt ook gerapporteerd over verdere intensivering van de intensieve samenwerkingsrelatie cq fusie tussen Reeuwijk en Bodegraven
ZH13	Boskoop	Midden-Holland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2004	Gemeente	BMC	-
ZH14	Brielle	Voorne-Putten	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting zal mogelijk plaatsvinden in 2006, afhankelijk van overleg met prov. ZH
ZH15	Capelle aan den IJssel	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH16	Cromstrijen	Hoeksche Waard	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting moet plaatsvinden in 2008
ZH17	Delft	Haaglanden	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-

BIJLAGE 3: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Opdrachtgever	Uitvoering	Opmerkingen
ZH18	Dirksland	Goeree-Overflakkee	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting zal mogelijk plaatsvinden in 2006, afhankelijk van overleg met prov. ZH
ZH19	Dordrecht	Drechtsteden	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Berenschot	-
ZH20	Giessenlanden	Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden	Zuid-Holland	nee	ja	2006	Gemeente	BMC	-
ZH21	Goedereede	Goeree-Overflakkee	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting zal mogelijk plaatsvinden in 2006, afhankelijk van overleg met prov. ZH
ZH22	Gorinchem	Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden	Zuid-Holland	nee	ja	2006	Gemeente	BMC	-
ZH23	Gouda	Midden-Holland (Zuidplas)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2004	Gemeente	BMC	-
ZH24	Graafstroom	Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden	Zuid-Holland	nee	ja	2006	Gemeente	BMC	-
ZH25	Hardinxveld- Giessendam	Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden	Zuid-Holland	nee	ja	2006	Gemeente	BMC	-
ZH26	Hellevoetsluis	Voorne-Putten	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	B&W acht BKM niet noodzakelijk. Nader overleg gemeente en prov. ZH over mogelijke bestuurskrachtmeting in 2006
ZH27	Hendrik-Ido-Ambacht	Drechtsteden	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Berenschot	-
ZH28	Hillegom	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2002	Gemeente	B&A	-
ZH29	Jacobswoude	Rijnstreek	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	BMC	Fusie Alkemade en Jacobswoude per 1/1/2008
ZH30	Katwijk	Holland Rijnland	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Gefuseerd per 1/1/2006
ZH31	Korendijk	Hoeksche Waard	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting moet plaatsvinden in 2008
ZH32	Krimpen aan den IJssel	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH33	Leerdam	Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden	Zuid-Holland	nee	ja	2006	Gemeente	BMC	-
ZH34	Leiden	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2002	Gemeente	Atos KPMG	Verbeteracties in gang gezet. Quick scan BKM 2005 laat dit ook zien. Methodiek wijkt af van regulier BKM's.

BIJLAGE 3: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Oprichtgever	Uitvoering	Opmerkingen
ZH35	Leiderdorp	Holland Rijnland	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Bron van de uitkomsten: rapport Samenwerken, samengaan, samen verder van CGEY (2003)
ZH36	Leidschendam-Voorburg	Haaglanden	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Gefuseerd per 1/1/2002
ZH37	Liemeer	Rijnstreek	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2001	Gemeente	KPMG	fusie per 1/1/2007 Liemeer, Nieuwkoop, Ter Aar
ZH38	Liesveld	Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden	Zuid-Holland	nee	ja	2006	Gemeente	BMC	-
ZH39	Lisse	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2002	Gemeente	B&A	-
ZH40	Maastsluis	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH41	Middelhamnis	Goeree-Overflakkee	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting zal mogelijk plaatsvinden in 2006, afhankelijk van overleg met prov. ZH
ZH42	Midden-Deilfiand	Haaglanden	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Gefuseerd per 1/1/2004
ZH43	Moordrecht	Midden-Holland (Zuidplas)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	BMC	-
ZH44	Nederlek	Midden-Holland (Krimpenerwaard)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	VN&P	-
ZH45	Nieuwkerk aan den IJssel	Midden-Holland (Zuidplas)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2004	Gemeente	BMC	(S): goed, (T): sterk, (O): goed
ZH46	Nieuwkoop	Rijnstreek	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2001	Gemeente	KPMG	fusie per 1/1/2007 Liemeer, Nieuwkoop, Ter Aar
ZH47	Nieuw-Lekkerland	Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden	Zuid-Holland	nee	ja	2006	Gemeente	BMC	-
ZH48	Noordwijk	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2004	Gemeente	BMC	-
ZH49	Noordwijkerhout	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2001	Gemeente	Centre for Local Democracy/Erasmus Universiteit Rotterdam	Strategische capaciteiten dienen beter te worden ontwikkeld.
ZH50	Oegstgeest	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2001	Gemeente	KPMG	-
ZH51	Oostflakkee	Goeree-Overflakkee	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting zal mogelijk plaatsvinden in 2006, afhankelijk van overleg met prov. ZH

BIJLAGE 3: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Oprachgever	Uitvoering	Opmerkingen
ZH52	Oud-Beijerland	Hoeksche Waard	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting moet plaatsvinden in 2008
ZH53	Ouderkerk	Midden-Holland (Krimpenerwaard)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	VN&P	-
ZH54	Papendrecht	Drechtsteden	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Berenschot	-
ZH55	Pijnacker-Nootdorp	Haaglanden	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Gefuseerd per 1-1-2002
ZH56	Reeuwijk	Midden-Holland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2004	Gemeente	BMC	-
ZH57	Ridderkerk	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH59	Rijnwoude	Rijnstreek	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2001	Gemeente	KPMG	-
ZH60	Rijswijk	Haaglanden	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH61	Rotterdam	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH62	Rozenburg	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting zal naar verwachting plaatsvinden in 2006
ZH64	Schiedam	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH65	Schoonhoven	Midden-Holland (Krimpenerwaard)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	VN&P	-
ZH66	's-Gravendeel	Drechtsteden/Hoeksche Waard	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Fusie met Binnenmaas per 1/1/2007
ZH67	's-Gravenhage	Haaglanden	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH68	Sliedrecht	Drechtsteden	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Berenschot	-
ZH69	Spijkenisse	Voorne-Putten	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting zal mogelijk plaatsvinden in 2006, afhankelijk van overleg met prov. ZH
ZH70	Strijen	Hoeksche Waard	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting moet plaatsvinden in 2008

BIJLAGE 3: BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Code	Gemeente	Regio	Provincie	Meting	Bezig	Jaar	Opdrachtgever	Uitvoering	Opmerkingen
ZH71	Ter Aar	Rijnstreek	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2001	Gemeente	KPMG	fusie per 1/1/2007 Liemeer, Nieuwkoop, Ter Aar
ZH87	Teylingen	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	-	-	-	Getuseerd per 1/1/2006
ZH73	Vlaardingen	Rotterdamse regio	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH74	Vlist	Midden-Holland (Krimpenerwaard)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	VN&P	-
ZH76	Voorschoten	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2002	Gemeente	B&A	BKM geeft wel aanbevelingen, maar geen conclusie. Gemeente is met verandertraject bezig om bestuurskracht te versterken.
ZH77	Waddinxveen	Midden-Holland (Zuidplas)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2004	Gemeente	BMC	BKM: vijf Zuidplaspem/gezamenlijkheid en provincie. Verbeteracties lopen. Bestuurlijke alliantie Gouda, fusieonderzoek Boskoop/Waddinxveen
ZH79	Wassenaar	Haaglanden	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	geen BKM, wel onderzoek in 2004 naar regionale samenwerking
ZH80	Westland	Haaglanden	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	Getuseerd per 1-1-2004
ZH81	Westvoorne	Voorne-Putten	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	bestuurskrachtmeting zal mogelijk plaatsvinden in 2006, afhankelijk van overleg met prov. ZH
ZH82	Zederik	Alblasserwaard/Vijfheerenlanden	Zuid-Holland	nee	ja	2006	Gemeente	BMC	-
ZH83	Zevenhuizen-Moerkapelle	Midden-Holland (Zuidplas)	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2004	Gemeente	BMC	-
ZH84	Zoetermeer	Haaglanden	Zuid-Holland	nee	n.v.t.	-	-	-	-
ZH85	Zoeterwoude	Holland Rijnland	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2001	Gemeente	VN&P	Aangevuld: algemeen oordeel: voldoende (S + O). (T): adequate invulling, behoefte versterking regievoering complexe ruimtelijke/economische opgaven
ZH86	Zwijndrecht	Drechtsteden	Zuid-Holland	ja	n.v.t.	2005	Gemeente	Berenschot	Getuseerd met Heerjansdam per 1-1-2003

BILJAGE 4: UITKOMSTEN BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Code	Gemeente	Algemeen	Bestuur	Dienstverlening	Medeoverheid	Organisatie	Opmerkingen
NH11	Blaricum	op langere termijn disbalans 'kunnen en willen'	operationeel +; beleidsmatig: -; weerbaarheid: -	operationeel +; beleidsmatig: +/-; weerbaarheid: -	operationeel/beleidsmatig/weerbaarheid: -	operationeel/beleidsmatig: +/-; weerbaarheid: -	-
NH13	Bussum	voldoende (O), voldoende (S)	voldoende (O), voldoende (S)	voldoende (O), voldoende (S)	voldoende (O), matig (S)	voldoende (O), voldoende (S)	-
NH29	Hilversum	matig (O), voldoende (S)	voldoende (O), voldoende (S)	voldoende (O), voldoende (S)	matig (O), matig (O)	matig (O), voldoende (S)	'matig' bij mede-overheid o.b.v. centrumpositie. 'Sum is echter bewust terughoudend.' 'Organisatie': verbetering loopt
NH31	Huizen	voldoende (O), voldoende (S)	matig (O), voldoende (S)	voldoende (O), voldoende (S)	voldoende (O), matig (S)	voldoende (O), voldoende (S)	-
NH34	Laren	voorsienig voldoende, op langere termijn mogelijke disbalans	operationeel/beleidsmatig: +; weerbaarheid: +/-	operationeel/beleidsmatig: +; weerbaarheid: +/-	operationeel: +; beleidsmatig: +/-; weerbaarheid: -	operationeel: +; beleidsmatig: +/-; weerbaarheid: -	-
NH36	Muiden	matig (O), onvoldoende (S)	matig (O), onvoldoende (S)	matig (O), matig (S)	matig (O), onvoldoende (O)	matig (O), matig (S)	-
NH37	Naarden	voldoende (O), voldoende (S)	matig (O), voldoende (S)	voldoende (O), voldoende (O)	voldoende (O), matig (S)	voldoende (O)/(S)	Algemeen oordeel voldoende. Vraag is of dit ook toekomstbestendig is
NH46	Schermer	Schermer is niet toegerust om zelfstandig te blijven.					N.a.v. BKM-rapportage zijn ambities naar beneden bijgesteld
NH54	Weesp	matig (O), matig (O)	onvoldoende (O), matig (S)	matig (O), onvoldoende (S)	matig (O), matig (S)	onvoldoende (O), matig (S)	-

BIJLAGE 5: UITKOMSTEN BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE UTRECHT

Code	Gemeente	Algemeen	Bestuur	Dienstverlening	Medeoverheid	Organisatie	Opmerkingen
U01	Abcoude	Laat te wensen over	operationeel: +; beleidsmatig: +/-; weerbaarheid: -	operationeel: +; beleidsmatig: -; weerbaarheid: -	operationeel/weerbaarheid: -; beleidsmatig: +/-	operationeel: -; beleidsmatig: +/-; weerbaarheid: -	-
U05	Breukelen	Laat te wensen over	operationeel/beleidsmatig: +; weerbaarheid: -	operationeel: +; beleidsmatig: +/-; weerbaarheid: -	operationeel: +/-, beleidsmatig: -; weerbaarheid: -	operationeel: +/-; beleidsmatig: -; weerbaarheid: +/-	Raad stemt in met collegevoorstel. Motie onderzoek naar aanbevelingen rond personele kwetsbaarheid (expliciet kiezen taakvelden) en heldere ontwikkelrichting
U12	Eemnes	Redelijk, op termijn disbalans mogelijk	operationeel: +, bestuurlijk/weerbaarheid: -	operationeel/bestuurlijk: +, weerbaarheid: +/-	operationeel/bestuurlijk: +; +/-, weerbaarheid: -	operationeel: +/-; beleidsmatig: +; weerbaarheid: +	Aanbevelingen: pro-actief inspelen signalen samenleving, verder ontwikkelen interactieve beleidsvorming, BEL-samenwerking afwegen tegen belang Eemnes
U30	Wijk bij Duurstede	ruim voldoende	ruim voldoende	ruim voldoende	ruim voldoende	ruim voldoende	-
U24	Renswoude	voldoende	Operationeel/bestuurlijk/weerbaarheid: +	operationeel: +, bestuurlijk/weerbaarheid: +/-	operationeel: +, bestuurlijk/weerbaarheid: +/-	operationeel/bestuurlijk: +, weerbaarheid: +/-	verbeterstrategie: consolideren, investeren en samenwerken
U32	Woudenberg	voldoende	Operationeel/bestuurlijk/weerbaarheid: +	operationeel/bestuurlijk: +, weerbaarheid: +/-	operationeel: +, beleidsmatig/weerbaarheid: +/-	operationeel/beleidsmatig: +; weerbaarheid: +/-	in het licht van toekomstige en regionale ontwikkelingen spreken voorkeur uit voor fuseren. Nadat de profielschets voor nieuwe RSW+-gemeente is vastgesteld, verzoek om arii-procedure te starten

BIJLAGE 6: UITKOMSTEN BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Code	Gemeente	Algemeen	Bestuur	Dienstverlening	Medeoverheid	Organisatie	Opmerkingen
ZH1	Alblasserdam	N/A	matig	voldoende	voldoende	matig	-
ZH3	Alkemade	N/A	voldoende	voldoende	goed	voldoende	Quick scan bestuurskrachtmeting in 2005; Fusie Alkemade en Jacobswoude per 1/1/2008
ZH4	Alphen aan den Rijn	-	-	-	-	-	-
ZH6	Bergambacht	N/A	goed (T)	voldoende (T); voldoende (O)	matig (S); voldoende (T); voldoende (O)	voldoende (T); voldoende (O)	-
ZH12	Bodegraven	voldoende/ruim voldoende	voldoende	ruim voldoende	ruim voldoende	voldoende	In de BKM wordt ook gerapporteerd over verdere intensivering van de intensieve samenwerkingsrelatie cq fusie tussen Reeuwijk en Bodegraven
ZH13	Boskoop	ruim voldoende	ruim voldoende	voldoende/ruim voldoende	voldoende	ruim voldoende	-
ZH19	Dordrecht	N/A	voldoende	goed	goed	voldoende	-
ZH23	Gouda	voldoende tot groot	voldoende tot groot	groot	voldoende	voldoende	-
ZH27	Hendrik-Ido-Ambacht	N/A	voldoende	voldoende	voldoende	matig	-
ZH28	Hillegom	N/A	6,6	6,6	5,8	6,7	-

BIJLAGE 6: UITKOMSTEN BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Code	Gemeente	Algemeen	Bestuur	Dienstverlening	Medeoverheid	Organisatie	Opmerkingen
ZH29	Jacobswoude	N/A	gemiddeld	ruim voldoende	gemiddeld	matig	Fusie Alkemade en Jacobswoude per 1/1/2008
ZH34	Leiden	N/A	onvoldoende (S), onvoldoende (T)	gedeeltelijk (S), gedeeltelijk (O)	onvoldoende (S)	onvoldoende (T), onvoldoende (O)	Verbeteracties in gang gezet. Quick scan BKM 2005 laat dit ook zien. Methodiek wijkt af van regulier BKM's.
ZH35	Leiderdorp	N/A	voldoende (S)	voldoende (S), voldoende (T), voldoende (O)	voldoende (S), voldoende (T), voldoende (O)	voldoende (T), voldoende (O)	Bron van de uitkomsten: rapport Samenwerken, samengaan, samen verder van CGEY (2003)
ZH39	Lisse	N/A	6,8	6,9	6,8	5,1	-
ZH37	Liemeer	-	-	-	-	-	fusie per 1/1/2007 Liemeer, Nieuwkoop, Ter Aar
ZH43	Moordrecht	voldoende	voldoende	groot	gemiddeld	groot	-
ZH44	Nederlek	voldoende	voldoende (S), voldoende (T), voldoende (O)	voldoende (S), voldoende (T), voldoende (O)	matig (S), voldoende (T)	voldoende (T), voldoende (O)	-
ZH46	Nieuwkoop	-	-	-	-	-	fusie per 1/1/2007 Liemeer, Nieuwkoop, Ter Aar
ZH45	Nieuwkerk aan den IJssel	goed	groot	ruim voldoende	voldoende	groot	(S): goed, (T): sterk, (O): goed
ZH48	Noordwijk	N/A	voldoet ruimschoots	voldoet niet geheel, verbeteracties ingezet	indruk: voldoet niet volledig, maar niet getoet in bestuurlijke omgeving	voldoet ruimschoots	-

BIJLAGE 6: UITKOMSTEN BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Code	Gemeente	Algemeen	Bestuur	Dienstverlening	Medeoverheid	Organisatie	Opmerkingen
ZH49	Noordwijkerhout	positief, gevolgd door groot aantal kritische kanttekeningen	redelijk/goed (O + S)	redelijk/goed (O)	redelijk/goed (O + S)	redelijk/goed (O + S)	Strategische capaciteiten dienen beter te worden ontwikkeld.
ZH50	Oegstgeest	N/A	voldoende (S), gedeeltelijk (T)	gedeeltelijk (S), ruime mate (T), voldoende (O)	gedeeltelijk (S), voldoende (T), voldoende (O)	ruime mate (T), voldoende (O)	-
ZH53	Ouderkerk	N/A	onvoldoende (T)	onvoldoende (T), matig (O)	matig (S), voldoende (T), voldoende (O)	voldoende (T), voldoende (O)	-
ZH54	Papendrecht	N/A	matig	voldoende	voldoende	voldoende	-
ZH56	Reeuwijk	gemiddeld, op onderdelen niet toereikend	voldoende, maar wordt bedreigd	voldoende	voldoende	voldoende, maar wordt bedreigd	-
ZH65	Schoonhoven	N/A	voldoende (T)	voldoende (T), voldoende (O)	matig (S), voldoende (T), voldoende (O)	voldoende (T), voldoende (O)	-
ZH68	Sliedrecht	N/A	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	-
ZH71	Ter Aar	-	-	-	-	-	fusie per 1/1/2007 Liemeer, Nieuwkoop, Ter Aar
ZH74	Vlissingen	N/A	matig (T)	matig (T), voldoende (O)	matig (S), voldoende (T), voldoende (O)	matig (T), voldoende (O)	-
ZH76	Voorschoten	N/A	geen eindoordeel	geen eindoordeel	geen eindoordeel	geen eindoordeel	BKM geeft wel aanbevelingen, maar geen conclusie. Gemeente is met verandertraject bezig om bestuurskracht te vergroten.

BIJLAGE 6: UITKOMSTEN BESTUURSKRACHTMETINGEN IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

Code	Gemeente	Algemeen	Bestuur	Dienstverlening	Medeoverheid	Organisatie	Opmerkingen
ZH77	Waddinxveen	onvoldoende	onvoldoende	voldoende	gemiddeld	onvoldoende	BKM: vijf Zuidplaspem./gezamenlijkheid en provincie. Verbeteracties lopen. Bestuurlijke alliantie Gouda, fusieonderzoek Boskoop/Waddinxveen
ZH83	Zevenhuizen-Moerkapelle	N/A	te gering in de nabije toekomst	voldoende	toereikend, maar bedreigd	net voldoende	-
ZH85	Zoeterwoude	N/A	voldoende (S), gedeeltelijk (T)	voldoende (S), gedeeltelijk (T), voldoende (O)	voldoende (S), gedeeltelijk (T), voldoende (O)	voldoende (T), voldoende (O)	Aangevuld: algemeen oordeel: voldoende (S + O), (T): adequate invulling, behoefte versterking regievoering complexe ruimtelijke/economische opgaven
ZH86	Zwijndrecht	N/A	voldoende	voldoende	goed	voldoende	Gefuseerd met Heerjansdam per 1-1-2003